

ราชกิจจานุเบกษา

กฤษฎีกาพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๗ แผ่นที่ ๔๒ วันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๘ นำเบอร์ ๓๖๗

อริราชชน

- เสด็จออกแนวเมือง พระราชทานสัญญาบัตร
- แลเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หน้า ๓๖๗
- ตั้งตำแหน่งพระสงฆ์ หน้า ๓๖๘
- ข้าราชการเข้าทูลฉลองเฉลิมพระชนม หน้า ๓๖๙
- การเบิกผู้เรือหลวง หน้า ๓๗๐
- ทำบุญวัดประยุตต์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ หน้า ๓๗๑
- ประกาศเปลี่ยนชื่อพระอาราม หน้า ๓๗๒
- ข่าวเพลิงไหม้ หน้า ๓๗๓
- ประกาศห้ามมิให้ไทยจับทรงเจ้า แลแจกผ้า หน้า ๓๗๔
- แจ้งความบอกกล่าวข่าวกว่าหน้า หน้า ๓๗๕
- ข่าวตาม หน้า ๓๗๖
- ข่าวพระราชทานเพลิง หน้า ๓๗๗

คดีศาลพระอภิบาล

หน้า ๓๗๘

เสด็จออกแขกเมือง

พระราชทานสัญญาบัตร
แลเครื่องราชอิสริยาภรณ์

วันที่ ๑๖ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๘

เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จออกพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ประทับ
พระที่นั่งโถง พระที่นั่งเสวตฉัตร
พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ
ผู้ใหญ่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตาม
ตำแหน่ง

เจ้าพนักงานประโคมฆ้องชัย แตรฝรั่ง
แตร ทหารสุกเสด็จ

พระยานริศรราชเสณิ นำพระยา
 กฤษีสงครามรามภักดี พระยาไทรบุรี ๑
 พระยารัตนเศรษฐี ผู้ว่าราชการเมืองระนอง ๑
 พระยาสุนทรานุรักษ์ ผู้รักษาราชการ
 เมืองสงขลา ๑ พระศรีโลหภูมิพิทักษ์ ผู้
 ช่วยราชการเมืองระนอง ๑ พระสุนทรราชา
 ผู้ช่วยราชการเมืองยลิก ๑ ตะกั่วใส ๑
 อรัญภยาลลลาวัณษา ๑ เมืองศรีภักดี หลวง
 ราชานุกิตติวิริยาต ๑ ทาโตะเดลาตเทียบ ๑
 เมืองภักดี พระพิพิธภักดี ผู้ช่วยราชการ ๑
 แม่กองระนอง ๑ เมืองตาลี พระวิเศษวงษา
 ผู้ช่วยราชการ ๑ ฝั่งอุดหัวอาลี ๑ เมือง
 สายบุรี นิสัยนทรพระยาพิริง ๑ นิสัยลา ๑
 เมืองยี่หริ่ง นิสัยนทรพระยาพิริง ๑
 นิมละ ๑ เมืองระพี ๑ กนิษฐาเชยพระยา
 ยะดา ๑ แม่กองสำเล ๑ เมืองยะลา หลวง
 ยาวนัท ๑ ขุนอินทรมนเชย ๑ เมืองหนองจิก
 รวม ๒๖ นาย เจ้าทูลฉลองขัติพระบาท
 มีพระราชดำรัส ประทานรางวัลแก่พวกแยก
 ๘ หัวเมือง ถึงความศุภกฤกษ์แลแสดง
 พระราชหฤทัยปราณี โดยที่ทรงทราบว่า
 พวกแยกที่เข้ามากรุงเทพ ๑ ครั้งนี้ ได้ความ
 ถ้ายากกลางทะเล ใน การที่ถูกล้อมดม
 ในฤกษ์สุ่ม แลแสดงพระราชหฤทัยปราณี
 ในการที่พวกหัวเมืองเหล่านี้ มีความสวามิภักดิ์
 คอได้ฝ่าลของขัติพระบาท อสาห์เข้ามา
 ในการพระราชพิธีมหามงคลโศภิตนี้

แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ๑ พระ
 ราชทานสัญญาบัตร ข้าราชการหัวเมือง
 ๒ นาย คือ

๑ พระยาสุนทรานุรักษ์ ผู้รักษาราชการ
 เมืองสงขลา เป็นพระยาวิเชียรศิริ ศรีสมุทร

วิเศษศักดิ์ตามหาพิไชยสงครามรามภักดี อภิน
 พิริยรากรมพาศุ ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา
 ถือศักดิ์มา ๘๐๐

๒ พระศรีโลหภูมิพิทักษ์ ผู้ช่วยราชการ
 เมืองระนอง เป็นพระยาวิภูคคทศวิริยา
 ผู้ว่าราชการเมืองระนอง ถือศักดิ์มา ๓๐๐

เมื่อพระราชทานสัญญาบัตรแล้ว ๑ ได้
 พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับ
 พระยารัตนเศรษฐี แม่ทัพราชการอีก ๓ นาย
 คือ พระยา กฤษีสงครามรามภักดี พระ
 ยาไทรบุรี ๑, ๑, ๑

พระยาวิเชียรศิริ ผู้สำเร็จราชการ
 เมืองสงขลา ๑, ๑, ๑

พระยารัตนเศรษฐี ผู้ว่าราชการ
 เมืองระนอง ๑, ๑

จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัส ว่า
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งมีส่งจุลจอมเกล้าให้
 ในพระราชบัญญัติ ว่า สำหรับพระราชทานแก่
 คนไทย ซึ่งสับพระกลเมืองมา ตั้งแต่
 เจ้านายลงไป จนถึงข้าทูลฉลองขัติพระบาท
 ซากิเกษม ไม่ทัวไปถึงคนต่างประเทศต่างภาษา
 ต่อมาเมื่อมีจวอสูคก ได้โปรดเกล้าฯ ให้ขยาย
 พระราชบัญญัติ ออกไปถึงให้พระราชทานแก่คน
 ต่างชาติต่างภาษาได้เช่นตัวอย่าง เช่นพระเจ้า
 นครเชียงใหม่ ซึ่งได้พระราชทานไปแล้ว
 ครั้งนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ว่า พระยา
 กฤษีสงครามรามภักดี มีความจงรักภักดี
 คอได้ฝ่าลของขัติพระบาท อสาห์จัดการ
 ย้ำเมืองแขวงแวง สมกับความปรารถนาของ
 กรุงเทพ ๑ มีความเจริญเรียบร้อยกว่าเมืองเขตก
 ที่ป่วย

แลพระยารัตนเศรษฐีแล้ว ๑ รัตน

เมืองระนอง ซึ่งแปลเมืองค้ำใหม่ มีเขตรแดน
ใกล้เคียงต่าง ประเทศ ได้ความเจริญเรียบร้อย
ปราศจากโจรผู้ร้าย ราษฎรได้ความสุขสบาย
และวิจิตรวิเศษ แขนง ไม่ให้เลียบเปรียบแก่
แห่ง ใกล้เคียงต่าง ประเทศได้

นับว่าเป็นความชอบก่องแผ่นดินมาก จึงพระ
ราชทานบำเหน็จรางวัล อภิบาลมนตรี ให้เป็น
เกียรติยศ อย่าง ส:

เมื่อ ๖ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๑๖ สมเด็จ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษี
สว่าง วรณี กรมพระภาณุพันธุวงษ์มหาดไทย อภิ
ยัตติวงศ์ เจ้าพระยาอภัยภูธร จุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
ตามทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ ผู้ที่
เจริญ เข้าไปเฝ้าพระที่นั่ง ทางตรงพระ ราช
ทานทั้งสาม ราย

แล้วกรมมหาดไทยนำ พระยามหาอำ
มาตยาธิบดี ข้าหลวงเมืองลาว ฝ่ายขว
ออก ซึ่งกลบับมา เมื่อทูลเกล้าฯ ถวาย
ขอ

คำรับพระราชปฏิสันถาร ถึงความ
สุขทุกข์ แสวงพระราชหฤทัยละลึกถึง แล
ตามถึง การที่วางว่าที่ ให้ ใคร จักการ แทนตาม
สมควร

เมื่อจวนเสด็จขึ้น มีพระราชดำริ
ว่า ผู้ที่ ได้รับ พระราชทานเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์ ลำหริศตระกูล จุลจอมเกล้าทั้งสามนาย
นี้ จงอุทิศรักษาเกียรติยศของเครื่องราช
อิสริยาภรณ์อย่างสูง ซึ่ง ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ พระราชทาน โดยมิควรวางความ
ที่กล่าวแล้ว แลพระราชทานพรให้มีความสุขเจริญ
ต่อไป เสด็จขึ้นเข้าพนักงานประโคมตามธรรมเนียม

ผู้ที่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จุลจอม
เกล้า วรณี ได้รับพระราชทานพานทองคำ
คม โทนทองคำ กระ โทนทองคำเป็นเครื่องยศ
เว้นแต่พระยาไทรบุรีผู้ เกี้ยว ซึ่งได้รับพระราชทาน
แต่ก่อนแล้ว

ตั้งตำแหน่งพระสงฆ์

วันที่ ๑๖ มกราคม เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว เสด็จออกทรงตั้งเจ้าพระยา
ปราสาท เบื้องขรพลี

พระสงฆ์ นำ ๑๐ รูป มีพระบรมไตรโลก
เปรียญธรรม แลพระสงฆ์ที่รับตำแหน่งใหม่
๓ ได้มาพร้อมกัน จึงพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พระ
ราชาคณะ มีนิตยภัตรราคาเก็บละ ๔ ตำลึง
พระราชทานค่าลิขสิทธิ์คอกหักทองขาว พักโรง
ศรณแผ่นดิน พักโรงโสมมา ย่านหัวทองขาว
ย่านเข้ชาน ยากรมืองโสมมาเทศเข้ชาน
กาหน้ากระโถนถมยัก ร่มวงเก้าอี้เครื่อง
ยศ ๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้พระมหาสังฆปริณายก ๔ ประโยก วัดปรินัย
บิณฑบาตพระธรรมวิสารละ ไปออกวัดบวรเมณฑ
มีนิตยภัตรราคาเก็บละ ๓ ตำลึง พระราชทาน
เครื่องยศเหมือนที่กล่าวแล้ว ๑

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าอธิการสิง วัดโพแก้วพิไชย เป็นพระครู
โสภา ธรรมภาณ เจ้าคณะใหญ่เมืองรัตนนคร
พระราชทานค่าลิขสิทธิ์คอกหักทองขาว พัก